

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Irena LIPOWICZ

Warszawa, 13.VI.2013

RPO- 735858 - III/2013/DB

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 22 551 77 00
Fax 22 827 64 53

Pan
Zbigniew Derdziuk
Prezes
Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

Szanowny Panie Prezesie

Uprzejmie informuję, że zapoznałam się z artykułem prasowym opisującym problem przedsiębiorców z L., ubiegających się o zaświadczenie o niezaleganiu w opłacaniu składek (Rzeczpospolita z 24 maja br.). Byli oni zmuszeni po raz drugi zapłacić składki za okres od marca 1999 r. do marca 2001 r., gdyż system informatyczny ZUS nie dysponował danymi o opłaconych składkach a ponadto, ZUS nie uwzględnił przedstawionych przez wnioskodawców dowodów wpłaty spornych kwot. W opisanym przypadku sprawa została rozstrzygnięta przez Sąd Apelacyjny w L. (wyrok z dnia 8 maja 2013 r., sygn.: III AUa 222/13), który uznał, że „nie można zaakceptować sytuacji, w której płatnik składek, posiadający dowód dokonania wpłaty należności w sposób prawem przewidziany i niekwestionowany przez ZUS przez okres 10 lat, jest zmuszony do powtórnego zapłacenia składek w celu uzyskania zaświadczenia o niezaleganiu w opłacie tychże należności”.

Opisany przykład potwierdził, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych miał trudności z uzupełnianiem danych na kontach płatników składek z okresu pierwszych lat reformy systemu ubezpieczeń społecznych. Na mocy przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. nr 205, poz. 1585 ze zm.) Zakład Ubezpieczeń Społecznych prowadzi konta płatników składek oraz zapewnia rzetelność i kompletność informacji gromadzonych na tych kontach. Na koncie płatnika składek prowadzone są rozliczenia należnych składek, a sami płatnicy mają liczne obowiązki związane z rozliczaniem składek (obliczanie, potrącanie, opłacanie, składanie imiennych raportów miesięcznych i deklaracji rozliczeniowych).

Informacje zawarte na koncie płatnika składek stanowią podstawę do wydawania, na wniosek podmiotów gospodarczych, zaświadczeń o niezaleganiu w opłacaniu składek. Uważam, że brak tych informacji, spowodowany trudnościami

związanymi z wdrażaniem systemu informatycznego, nie powinien stanowić przeszkody w wydaniu zaświadczenia o niezaleganiu, szczególnie gdy zainteresowany przedstawia dowody wpłat. W takiej sytuacji żądanie przez ZUS powtórnego zapłacenia składek w celu uzyskania zaświadczenia o niezaleganiu w opłacie tych należności uważam za niedopuszczalną praktykę, naruszającą konstytucyjne standardy, o których mowa w art. 2 Konstytucji RP.

Znając kłopoty, które były związane z początkowym okresem wdrażania Kompleksowego Systemu Informatycznego przez ZUS nie można wykluczyć, że tego typu zjawiska mogą występować w szerszej skali. W moim przekonaniu konieczne jest zatem podjęcie przez Pana Prezesa działań, wykluczających możliwość nieuzasadnionego obciążania płatników składek przez organy rentowe dodatkowymi obowiązkami, powstałymi na tle wątpliwości co do faktycznego wpływu składek.

Z tego względu, działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), zwracam się do Pana Prezesa z uprzejmą prośbą o przedstawienie stanowiska w przedstawionej sprawie.

Łączę wyrazy szacunku
i prosię o przedłożenie ze
owocem spotkaniem

Janina Jędrzejko